

Warszawa, Gdańsk, 23 marca 2023 r.

Pani
Roberta Metsola

Przewodnicząca Parlamentu
Europejskiego

**Wspólne stanowisko FZZ, NSZZ „Solidarność”, OPZZ
dotyczące projektu rozporządzenia w sprawie redukcji emisji metanu w sektorze
energetycznym oraz zmieniającego rozporządzenie (UE) 2019/942**

Jako przedstawiciele Forum Związków Zawodowych (FZZ), Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność” (NSZZ „Solidarność”), Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych (OPZZ) - reprezentatywnych central związkowych w Polsce pragniemy zwrócić uwagę na zagrożenia wynikające z zapisów projektu rozporządzenia w sprawie redukcji emisji metanu w sektorze energetycznym oraz zmieniającego rozporządzenie (UE) 2019/942. Wzywamy Posłanki i Posłów Parlamentu Europejskiego do wprowadzenia zmian w projekcie, w celu nadania mu kształtu społecznie i ekonomicznie akceptowalnego dla osiągnięcia neutralności klimatycznej.

W naszej ocenie wprowadzenie tzw. rozporządzenia metanowego w formie proponowanej przez Radę Unii Europejskiej będzie katastrofą dla bezpieczeństwa energetycznego Polski, a także dramatem dla setek tysięcy pracowników w naszym kraju. Proponowane normy ograniczające emisje są niemożliwe do spełnienia przez jakąkolwiek kopalnię węgla w Polsce. Wejście w życie zapisów z limitami 5 a potem 3 ton metanu na 1000 ton wydobywania węgla oznaczać będzie konieczność zamknięcia większości kopalń węgla energetycznego już w 2027 roku, w ciągu niecałych czterech lat. W związku z tym zaproponowane przez Radę limity są nie do przyjęcia.

Projekt rozporządzenia wpłynie negatywnie na bezpieczeństwo energetyczne Polski. Węgiel zamiast być w najbliższych latach wydobywany na miejscu, będzie musiał zostać importowany spoza Unii Europejskiej, z krajów których limity emisji metanu nie obejmują. Zwiększy to zależność Polski a więc i Unii Europejskiej od surowców energetycznych spoza Wspólnoty. Nie zmieni jednocześnie ogólnego poziomu emisji metanu.

Nagłe zakończenie wydobywania w Polsce wywoła jednak zapaść społeczno-ekonomiczną w górniczych regionach kraju. Rozporządzenie w zaproponowanym kształcie zagraża bezpośrednio i pośrednio ponad dwustu pięćdziesięciu tysiącom miejsc pracy. Rozporządzenie zmusza do szybkich, nieplanowych likwidacji zakładów

górnictwa. To burzy szansę na stopniową transformację sektora energetycznego w Polsce i doprowadzi do licznych problemów społecznych oraz postawi w złym świetle cały europejski proces działań na rzecz sprawiedliwej transformacji. Sprawiedliwa transformacja nie może być oparta na rozwiązaniach przemocowych i nieakceptowanych przez społeczeństwo!

Należy pamiętać, że Polski system energetyczny opiera się na modelu, w którym 75% produkcji prądu pochodzi z węgla, w tym ponad 50% z węgla kamiennego. Podobnie z ciepłownictwem – zdecydowana większość energii cieplnej w Polsce pochodzi z węgla kamiennego. Nowe prawo spowoduje bardzo poważny problem z zapewnieniem surowca krajowej energetyce stawiając pod znakiem zapytania możliwość jej funkcjonowania w ogóle. Za kilka lat mieszkańcy Polski mogą nie mieć czym ogrzać domów, co zwiększy - i tak już wysokie - ubóstwo energetyczne.

Zauważamy także, że projekt rozporządzenia jest sprzeczny z Umową Społeczną z 2021 roku podpisaną przez przedstawicieli polskiego rządu ze związkami zawodowymi, która przewiduje stopniowe wygaszanie kopalń węgla energetycznego do roku 2049. Co więcej, jest niezgodny z przyjętymi przez polski rząd dokumentami takimi jak „Polityka energetyczna Polski do 2040 roku” oraz „Krajowy plan na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030”, przewidującymi wykorzystanie krajowego węgla jako kluczowego paliwa co najmniej do czasu powstania realnych alternatyw w postaci innych stabilnych źródeł energii.

Projektowane prawo ma w przyszłości dotyczyć kopalń węgla koksowego, kluczowego w procesie produkcji stali. Kopalnie te nie są obecnie przewidziane do wygaszania, ponieważ węgiel koksowy jest na liście surowców krytycznych Unii Europejskiej, co zostało potwierdzone przez wniosek Komisji Europejskiej z 16 marca 2023. Jako że Polska jest jedynym producentem tego surowca we Wspólnocie, niezbędne jest utrzymanie wydobywania w naszym kraju jako istotnego dla niezależności surowcowej całej Unii i wypełnienia jej własnych ustaleń.

FZZ, NSZZ „Solidarność”, OPZZ wyrażają jednoznacznie negatywne stanowisko na temat projektu rozporządzenia metanowego. Procedowany projekt rozporządzenia niesie za sobą wiele poważnych zagrożeń dla całego polskiego społeczeństwa, a także dla niezależności energetycznej UE. Ignoruje jednocześnie krajowe ustalenia i realne możliwości dostosowania się sektora paliwowo-energetycznego. W związku z powyższym centrale związkowe wzywają Posłanki i Posłów Parlamentu Europejskiego o ponowne przeanalizowanie skutków proponowanej regulacji i uwzględnienie postulatów zgłaszanych przez związki zawodowe.

Dorota Gardias

Przewodnicząca FZZ

Piotr Duda

Przewodniczący NSZZ

„Solidarność”

Piotr Ostrowski

Przewodniczący OPZZ

